

Govor zastupnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Borislava Bojića na Konferenciji „Implementacija Europske konvencije o ljudskim pravima: naša zajednička odgovornost“

Brisel, 26. ožujak 2015.

"Imam veliku čast i zadovoljstvo, kao predstavnik Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i predsjedavajući Zajedničke komisije za ljudska prava, učestvovati u radu ove veoma značajne Konferencije.

Bosna i Hercegovina se obavezala da će osigurati ostvarenje najvišeg nivoa zaštite međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. Članom II Ustava BiH utvrđeno je da će se prava i slobode predviđene Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i pratećim protokolima direktno primjenjivati u pravnom sistemu BiH, te je istima dat prioritet nad ostalim domaćim propisima.

Bosna i Hercegovina je ratifikacijom Konvencije i svih njenih protokola preuzela obaveze poštovanja relevantnih standarda ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Pri Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, kao mehanizmi za zaštitu ljudskih prava funkcionišu: Zajednička komisija za ljudska prava, Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova, Vijeće nacionalnih manjina, Parlamentarni vojni povjerenik, Odbor za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima BiH.

Zajednička komisija za ljudska prava, razmatra pitanja koja se odnose na: ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, zagarantiranih Ustavom i zakonodavstvom BiH, od državnih organa, javnih institucija i organizacija koje obavljaju javna ovlaštenja, u slučajevima koje iznese Ombudsmen, građani i entiteti, te o tome obavještava domove; zatim na državljanstvo; imigraciju, izbjeglice i azil; provođenje aneksa 6. i 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini; razvoj i probleme u realizaciji i zaštiti ljudskih prava i sloboda, te mjere za njihovu efikasniju zaštitu.

Komisija također razmatra pitanja koja se odnose na prijedloge koje dostave građani, uz obavještavanje podnosioca o ishodu; peticije u vezi s povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda, usvajajući odgovarajuće mjere i obavještavajući podnosioca i domove o usvojenim odlukama

Tužbe koje se podnose protiv BiH, se u najvećoj mjeri odnose na neizvršavanje presuda domaćih sudova, kojima se dosuđuje naknada ratne štete, zatim na probleme nestalih osoba, na protjerivanje stranaca, na povrat stare devizne štednje,

na povrat vojnih stanova, na diskriminaciju vezanu za mogućnost kandidiranja za člana Predsjedništva BiH i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Protiv BiH, je podneseno ukupno 1300 tužbi, donesene su 34 presude protiv BiH, a BiH je izvršila 14 presuda. Komitet zamjenika ministara je do sada u odnosu na BiH usvojio četiri konačne rezolucije o izvršenju presuda Suda.

Ured zastupnika Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava, prosljeđuje presudu na izvršenje onom nivou vlasti, čiji su nadležni organi svojim postupanjem ili primjenom relevantnog zakonodavstva odgovorni za utvrđenu povredu prava.

Jedna od presuda, koja još nije izvršena je i Presuda u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH.

Veliko Vijeće Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu je u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, u decembru 2009., donijelo Presudu kojom je utvrđeno, da su određene odredbe Ustava BiH, diskriminatorne i u suprotnosti sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i to: Protokol broj 1. i Protokol I2., kada je u pitanju izbor za Dom naroda Paralamentarne skupštine BiH i Predsjedništvo BiH.

Od tada pa do danas BiH, činila je napor kako bi se Presuda implementirala. Vijeće ministara BiH je 2010., formiralo Interesornu radnu grupu, sa zadatkom da sačini amandmane na Ustav BiH i Izborni zakon BiH. Međutim, nisu završili posao, nisu sačinili amandmane, niti su postigli političku saglasnost.

Nakon toga je Parlamentarna skupština BiH, krajem 2011. osnovala Privremenu zajedničku komisiju oba doma za sprovođenje ove Presude.

U skladu s Presudom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, zadaci Privremene komisije bili su da:

- a) pripremi prijedloge amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, te da ih posredstvom ovlaštenog predlagača dostavi u parlamentarnu proceduru,
- b) pripremi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te da ga posredstvom ovlaštenog predlagača dostavi u parlamentarnu proceduru.

Komisija je, tokom svog rada, održala 14 sjednica.

Predstavnici Vijeća nacionalnih manjina BiH redovno su pozivani i aktivno su učestvovali na sjednicama Privremene komisije.

Završna, 14. sjednica Privremene komisije održana je 12.3.2012. Kako ni do tada nije postignut politički dogovor, odlučeno je da se domovima Parlamentarne skupštine BiH uputi Izvještaj o radu Privremene komisije sa sljedećim zaključcima:

1. Privremena komisija, u dosadašnjem radu, nije postigla takav stepen saglasnosti, koji je potreban za predlaganje amandmana na Ustav BiH;
2. Privremena komisija smatra da treba nastaviti raditi na pronalaženju rješenja potrebnih za provođenje Presude, u skladu sa sugestijama i odlukama domova Parlamentarne skupštine BiH.

Ovo veoma važno pitanje još uvijek nije riješeno.

Izvršenje Presude je prvenstveno međunarodna obaveza, ali ujedno i prilika predstavnicima nove vlasti, koji će nakon izbora u oktobru prošle godine, pokušati da samostalno i bez nametanja izmjene postojeće odredbe Ustava i implementiraju Presudu.

Pored toga, implementacija Presude je jedan od ključnih uslova za dalji napredak BiH ka Evropskoj uniji. (kraj)